Роз’яснення щодо поширення дії Закону України «Про запобігання корупції» на членів комісії з перетворення юридичної особи публічного права

Після втрати чинності Господарським кодексом України засновники (інші уповноважені суб’єкти) державних підприємств зобов’язані прийняти рішення про перетворення таких підприємств у іншу організаційно-правову форму або про їх ліквідацію. Одночасно з прийняттям відповідного рішення призначається комісія з припинення підприємства (комісія з перетворення, ліквідаційна комісія).

До Національного агентства надходять численні листи з питанням про те, чи є члени комісії з припинення (комісій з перетворення) суб’єктами, на яких поширюється дія Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон).

Національне агентство забезпечує системну співпрацю з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, а також з підприємствами, закладами, установами, організаціями, що належать до сфери їх управління, з метою надання роз’яснень з питань застосування положень Закону.

З огляду на це та з метою запобігання порушенням членами таких комісій вимог, заборон та обмежень, визначених Законом, роз’яснюємо.

Перелік суб’єктів, на яких поширюється дія Закону, визначений ст. 3 Закону. До них, зокрема, належать посадові особи юридичних осіб публічного права (п.п. «а» п. 2 ч. 1 ст. 3 Закону).

Згідно з абз. 9 ч. 1 ст. 1 Закону до посадових осіб юридичних осіб публічного права належать, зокрема, голова та члени комісії з припинення (комісії з реорганізації, ліквідаційної комісії). Перетворенням юридичної особи є зміна її організаційно-правової форми (ч. 1 ст. 108 Цивільного кодексу України).

Відповідно до ч. 1 ст. 104 Цивільного кодексу України юридична особа припиняється в результаті реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідації.

Таким чином, перетворення є формою припинення юридичної особи, а комісія з перетворення – одним із видів комісії з припинення юридичної особи.

Отже, голова та члени комісії з перетворення державного / комунального підприємства є суб’єктами, на яких поширюється дія Закону згідно з п.п. «а» п. 2 ч. 1 ст. 3 Закону.

Словосполучення «суб’єктами, на яких поширюється дія Закону» означає, що за загальним правилом на осіб, зазначених у п.п. «а» п. 2 ч. 1 ст. 3 Закону, поширюються, зокрема, але не виключно, обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища (ст. 22 Закону), обмеження щодо

одержання подарунків (ст. 23 Закону), вимоги щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (розділ V Закону), правила етичної поведінки (розділ VI Закону), а також вимоги щодо фінансового контролю (розділ VII Закону).

Окремо звертаємо увагу, що голова та члени комісії з перетворення державного / комунального підприємства є суб'єктами декларування та зобов'язані подавати декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (далі – декларація), відповідно до ст. 45 Закону.

Особи, призначені (включені) до складу комісії з перетворення державного / комунального підприємства у 2025 році або під час кампанії декларування за 2025 рік (яка триває з 01 січня до 31 березня включно) зобов'язані подати щорічну декларацію за минулий рік. Тобто всі, хто включений до складу комісії з припинення (комісії з реорганізації, ліквідаційної комісії) у 2025 році або в період з 01 січня до 31 березня 2026 року включно зобов'язані подати щорічну декларацію за 2025 рік в строк до 31 березня включно.

Більш детальна інформація про те, які види декларацій існують, коли їх слід подавати і який звітний період вони охоплюють, а також інші роз'яснення з питань застосування положень Закону стосовно заходів фінансового контролю містяться в Роз'ясненнях щодо фінансової доброчесності від 13.11.2023 № 41 (зі змінами).

Також рекомендуємо ознайомитися з інформацією, викладеною на офіційному вебсайті Національного агентства в розділі «Підготовка до декларування» 2, та відеозаписом семінару з декларування для публічних службовців 3 і матеріалами до нього 4.

У разі виникнення додаткових питань щодо декларування рекомендуємо:

- скористатись Роз'ясненнями у Базі знань;

- ознайомитись із відповідями на поширені технічні питання5;

- звернутись до уповноваженого підрозділу (особи) з питань запобігання та виявлення корупції, утвореного (визначеної) на підприємстві або в органі, до сфери управління / підпорядкування якого належить підприємство. До повноважень таких підрозділів (осіб) належить надання методичної та консультаційної допомоги з питань додержання законодавства щодо запобігання корупції (ст. 13-1 Закону);

- зателефонувати для отримання консультації на «гарячу лінію» Національного агентства за тел. 044 200 06 94, а у разі виникнення питань технічного характеру – надіслати лист на електронну пошту support@nazk.gov.ua.

1 https://wiki.nazk.gov.ua/category/deklaruvannya/

2 https://nazk.gov.ua/uk/pidgotovka-do-deklaruvannya/

3 https://youtu.be/08zOwX-myTY

4 https://bit.ly/webinar_10_02_2026

5 https://wiki.nazk.gov.ua/category/tehnichna-dopomoga-v-roboti-z-reyestramy-nazk/